

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1997

Vyhlásené: 31.12.1997 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2010 do: 30.06.2014

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

384

ZÁKON

z 5. decembra 1997

o divadelnej činnosti

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet zákona

(1) Zákon upravuje zriaďovanie, zakladanie, zlučovanie, zrušovanie, postavenie a činnosť štátnych profesionálnych divadiel, profesionálnych divadiel v pôsobnosti orgánov územnej samosprávy, iných profesionálnych divadiel a neprofesionálnych divadiel (ďalej len „divadlo“), pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov, upravuje vzťahy divadelných umelcov a ostatných zamestnancov divadla.

(2) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú aj na divadlá, ktoré uvádzajú predstavenia v inom ako v štátnom jazyku, a na iné špecializované divadlá.

§ 2

Základné pojmy

(1) Divadlo je kultúrna a umelecká ustanovizeň, ktorej hlavným predmetom činnosti je utváranie podmienok na vznik a verejné šírenie divadelných diel. Za divadlo sa považuje aj kultúrna umelecká ustanovizeň, ktorá zabezpečuje divadelnú činnosť v budove určenej na tento účel bez vlastného stáleho umeleckého súboru.

(2) Divadelné umenie je samostatný umelecký druh, ktorý sa od ostatných umení odlišuje prítomnosťou divadelného umelca alebo zastupujúceho objektu počas trvania inscenácie na javisku, spoluúčasťou publika a možnosťou interakcie s cieľom poskytnúť divákovi estetický zážitok. Divadelné umenie spája viaceré, aj inak samostatné umelecké druhy a ich diela do tvaru divadelnej inscenácie.

(3) Divadelná činnosť je súhrn umeleckých, umelecko-technických a organizačno-ekonomických aktivít smerujúcich k vzniku a verejnému šíreniu divadelnej inscenácie. Divadelnou činnosťou môžu byť aj niektoré formy verejných podujatí divadelnej povahy, ktoré sú upravené osobitnými predpismi.¹⁾

Pôsobnosť orgánov štátnej správy na úseku divadelnej činnosti**§ 3****Pôsobnosť orgánov štátnej správy a samosprávna pôsobnosť obcí a samosprávnych krajov na úseku divadelnej činnosti**

(1) Štátnu správu na úseku divadelnej činnosti vykonáva Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré

- a) môže zriaďovať alebo zakladať a zrušovať profesionálne divadlá ako právnické osoby (§ 5),
- b) pripravuje koncepciu divadelnej činnosti,
- c) podporuje vybrané okruhy divadelných aktivít formou účelových príspevkov,
- d) kontroluje hospodárenie a účelovosť vynaložených prostriedkov v ním zriadených divadlách,
- e) vydáva záväzné stanovisko k zrušeniu alebo zlúčeniu divadla podľa odsekov 3 a 4, alebo k prevodu zriaďovateľskej alebo zakladateľskej funkcie dohodou na iného zriaďovateľa alebo zakladateľa,
- f) poskytuje odbornú pomoc orgánom územnej samosprávy v oblasti divadelnej činnosti.

(2) Pôsobnosť územnej samosprávy na úseku divadelnej činnosti vykonáva

- a) samosprávny kraj,
- b) obec.

(3) Samosprávny kraj na úseku divadelnej činnosti

- a) môže zriaďovať alebo zakladať a zrušovať profesionálne divadlá ako právnické osoby (§ 5),
- b) podporuje vybrané okruhy divadelných aktivít formou účelových prostriedkov,
- c) podporuje kultúrne aktivity národnostných menšín na svojom území a zabezpečuje činnosť menšinových kultúrnych inštitúcií; zabezpečuje činnosť profesionálnych národnostných divadiel, a to Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove, Jókaiho divadla v Komárne, Divadla Romathan–Romano teatro v Košiciach a Divadla Thália v Košiciach,
- d) kontroluje hospodárenie a účelovosť vynaložených prostriedkov v ním zriadených divadlách,
- e) v odbornej oblasti spolupracuje s ministerstvom.

(4) Obec na úseku divadelnej činnosti

- a) môže zriaďovať alebo zakladať a zrušovať profesionálne divadlá ako právnické osoby (§ 5),
- b) podporuje divadelné aktivity poskytovaním účelových prostriedkov,
- c) kontroluje hospodárenie a účelovosť vynaložených prostriedkov v ňou zriadených divadlách,
- d) v odbornej oblasti spolupracuje s ministerstvom.

(5) Zriaďovateľ alebo zakladateľ divadla uvedeného v § 12 ods. 3 prvej vete je povinný vyžiadať si pred zrušením alebo zlúčením divadla, alebo pri prevode zriaďovateľskej alebo zakladateľskej funkcie k nemu dohodou na iného zriaďovateľa alebo zakladateľa záväzné stanovisko ministerstva. Rozhodnutie o zrušení alebo zlúčení vydané v rozpore so stanoviskom ministerstva je neplatné.

§ 4**Štátne profesionálne divadlo v pôsobnosti ministerstva**

(1) Ministerstvo zriaďuje štátne profesionálne divadlo ako príspevkovú organizáciu.⁵⁾

(2) Štátne profesionálne divadlo (odsek 1) zaručuje plynulý a vyvážený rozvoj základných divadelných žánrov, najmä opery, baletu, spevohry a činohry.

(3) Štatutárny orgán štátneho profesionálneho divadla vymenúva a odvoláva minister kultúry Slovenskej republiky; vymenúva ho na základe výberového konania.

(4) Slovenské národné divadlo je štátne profesionálne divadlo zriadené podľa osobitného predpisu.⁶⁾

§ 5

Profesionálne divadlo v pôsobnosti samosprávneho kraja a obce

(1) Profesionálne divadlo zriaďuje samosprávny kraj a obec ako príspevkovú organizáciu alebo ako rozpočtovú organizáciu.⁵⁾

(2) Štatutárny orgán profesionálneho divadla zriadeného samosprávnym krajom alebo obcou vymenúva a odvoláva jeho zriaďovateľ; vymenúva ho na základe výberového konania.

(3) Profesionálne divadlá zriadené samosprávnym krajom alebo obcou môžu metodicky a organizačne pomáhať neprofesionálnym divadlám.

§ 6

Iné profesionálne divadlo

(1) Iné profesionálne divadlo môže zriaďovať právnická osoba alebo fyzická osoba.⁷⁾

(2) Zriaďovateľ oznámi zriadenie iného profesionálneho divadla ministerstvu do 15 dní.

(3) Iné profesionálne divadlo môže zrušiť zriaďovateľ alebo súd vyhlásením konkurzu.⁸⁾ Zriaďovateľ je povinný najneskôr do 15 dní oznámiť zrušenie divadla ministerstvu.

§ 7

Neprofesionálne divadlo

Neprofesionálne (ochotnícke) divadlo je fyzická osoba alebo skupina fyzických osôb, ktorá vo svojom voľnom čase a bez nároku na odmenu vykonáva divadelnú činnosť.

§ 8

Zriaďovateľ divadla poskytuje ministerstvu alebo ním určenej organizácii základné odborné informácie a dokumentačné materiály.

Divadelní umelci a ostatní zamestnanci divadla

§ 9

(1) Činnosť divadla zabezpečujú

- a) samostatní divadelní umelci,
- b) divadelní umelci v zbore, v orchestri alebo v inom umeleckom zoskupení,
- c) ďalší umeleckí zamestnanci,
- d) ostatní zamestnanci.

(2) Samostatný divadelný umelec je herec, spevák, hudobník, tanečník a fyzická osoba inej umeleckej profesie. Na účely tohto zákona je fyzickou osobou inej umeleckej profesie najmä režisér, dirigent, mím, zbormajster, choreograf, baletný majster, korepetítor, dramaturg, scénický a kostýmový výtvarník a svetelný dizajnér.

(3) Divadelný umelec v zbere, v orchestri alebo v inom umeleckom zoskupení je najmä zborový spevák, orchestrálny hudobník a skupinový tanečník, ktorý hrá, spieva, predvádza, prednáša alebo iným spôsobom uvádza umelecké dielo iba v osobitnej umeleckej skupine tvoriacej orchester, inú hudobnú skupinu, spevácky alebo recitačný zbor, baletnú alebo inú tanečnú skupinu.

(4) Ďalší umelecký zamestnanec divadla je každá fyzická osoba v umeleckej profesii návrhárskeho alebo spracovateľského charakteru, najmä inšpicient, umelecký stolár, vlásenkár, krajčír, maskér, šepkár a ostatní umeleckoremeselní zamestnanci.

(5) Odborná spôsobilosť osôb uvedených v odseku 1 sa preukazuje najmä osvedčením o dosiahnutom vzdelaní alebo o umeleckej a odbornej činnosti.

§ 10

(1) Samostatný divadelný umelec môže vykonávať divadelnú činnosť

- a) na základe zmluvy podľa osobitného predpisu⁹⁾ alebo
- b) v pracovnom pomere.

(2) Osoby uvedené v § 9 ods. 1 písm. b), c) a d) vykonávajú divadelnú činnosť v pracovnoprávnom vzťahu, na ktorý sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁰⁾

(3) Samostatný divadelný umelec, ktorý vykonáva divadelnú činnosť na základe zmluvy podľa osobitného predpisu,⁹⁾ nesmie vykonávať túto činnosť v pracovnoprávnom vzťahu s právnickou osobou alebo s fyzickou osobou, s ktorou uzatvoril túto zmluvu.

§ 11

Na odmeňovanie samostatných divadelných umelcov, ktorí vykonávajú divadelnú činnosť na základe zmluvy podľa osobitného predpisu,⁹⁾ sa vzťahuje tento osobitný predpis;⁹⁾ odmeňovanie samostatných divadelných umelcov, ktorí vykonávajú divadelnú činnosť v pracovnom pomere, a osôb uvedených v § 9 ods. 1 písm. b), c) a d) sa vzťahuje osobitný predpis.¹¹⁾

§ 11a

Osobitný príspevok

(1) Nárok na osobitný príspevok má spevák a hráč na dychový nástroj, ak najmenej 30 rokov, a tanečný umelec, ak najmenej 22 rokov, pôsobili ku dňu skončenia zamestnania v organizáciách podľa § 4, v Slovenskom ľudovom a umeleckom kolektíve, Slovenskej filharmónii, Štátnej filharmónii Košice, Štátnom komornom orchestri Žilina a v Maďarskom umeleckom súbore – Ifjú Szivek.

(2) Osoby podľa odseku 1 si uplatňujú nárok na osobitný príspevok žiadosťou podanou ministerstvu do jedného roka od skončenia zamestnania podľa odseku 1.

(3) Výška osobitného príspevku je 50 % z priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

(4) Osobitný príspevok vypláca ministerstvo raz mesačne pozadu.

(5) Ak osoba, ktorá podala žiadosť podľa odseku 2, nespĺňa podmienky nároku na osobitný príspevok alebo ak nepreukáže rozhodujúce skutočnosti na posúdenie nároku, ministerstvo vydá rozhodnutie o zamietnutí žiadosti.

(6) Nárok na osobitný príspevok zaniká vznikom nároku na predčasný starobný dôchodok a starobný dôchodok.

(7) Osobitný príspevok nepatrí, ak oprávnený na jeho poberanie je poberateľom

- a) invalidného dôchodku vo vyššej alebo rovnakej výške, ako je osobitný príspevok, na ktorý by mal nárok,
- b) úrazovej renty vo vyššej alebo rovnakej výške, ako je osobitný príspevok, na ktorý by mal nárok.

(8) Ak oprávnený na poberanie osobitného príspevku je súčasne poberateľom invalidného dôchodku alebo úrazovej renty, ktorých výška je nižšia ako osobitný príspevok, poskytuje sa osobitný príspevok len vo výške rozdielu medzi jeho plnou výškou a invalidným dôchodkom alebo medzi jeho plnou výškou a úrazovou rentou.

§ 12

Prechodné ustanovenia

(1) Divadlo zriadené podľa doterajších predpisov sa považuje za divadlo zriadené podľa tohto zákona.

(2) Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov a z autorskoprávných vzťahov, ktoré vznikli podľa doterajších predpisov, sa upravujú podľa tohto zákona do šiestich mesiacov od nadobudnutia jeho účinnosti.

(3) Zriaďovateľská funkcia krajského úradu k štátnym profesionálnym divadlám okrem Štátneho divadla Košice prechádza od 1. apríla 2002 na samosprávny kraj. Zriaďovateľská funkcia Krajského úradu v Košiciach k Štátnemu divadlu Košice prechádza k 1. aprílu 2002 na ministerstvo.

§ 12a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2010

(1) Ustanovenie § 11a sa uplatní, ak nárok na osobitný príspevok vznikol do konca roku 2029.

(2) Lehota ustanovená v § 11a ods. 2 plynie osobám podľa § 11a ods. 1, ktoré by inak splnili podmienky na osobitný príspevok v období od 1. januára 2004 do 31. decembra 2009, od 1. januára 2010.

§ 13

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 36/1978 Zb. o divadelnej činnosti (divadelný zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 115/1989 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 130/1990 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 96/1991 Zb., čl. XXVII zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. a čl. III zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 296/1996 Z. z.,
2. položka por. čí. 203 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.

§ 14
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 1998.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) Zákon Slovenskej národnej rady č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.
- 2) Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- 3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4) Zákon č. 52/1959 Zb. o osvetovej činnosti (Osvetový zákon) v znení neskorších predpisov.
- 5) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.
- 6) Zákon č. 385/1997 Z. z. o Slovenskom národnom divadle.
- 7) § 7 až 33b Občianskeho zákonníka.
- 8) Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. § 68 ods. 3 písm. f) Obchodného zákonníka.
- 9) Zákon č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov.
- 10) Zákonník práce v znení neskorších predpisov.
- 11) Zákon č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku v znení neskorších predpisov. Zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov.

